Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті
Шығыстану факультеті
Таяу Шығыс және Оңтүстік Азия кафедрасы
«5В0121018-Шетел филологиясы» мамандығы бойынша білім беру бағдарламасы
Силлабус
Парсы тілінің терминдері
Күзгі семестр 2020-2021 оқу жылы
4 курс

Курс бойынша академиялық ақпарат

<table>
<tr><td rowspan="2">Пәннің коды</td><td rowspan="2">Пән атауы</td><td rowspan="2">Типі</td><td colspan="3">Аптасына сағат саны</td><td rowspan="2">Кредит саны</td><td rowspan="2">ECTS</td></tr>
<tr><td>Дәріс</td><td>Практ</td><td>Лаб</td></tr>
<tr><td>PTT4510</td><td>Парсы тілінің терминдері</td><td>ТК</td><td>1</td><td>2</td><td>0</td><td>3</td><td>5</td></tr>
<tr><td>Дәріскер</td><td colspan="2">Аты-жөні, тегі, ғылыми дәрежесі, ғылыми атағы ф.ғ.к. Р.К.Садықова</td><td colspan="3" rowspan="2">Офис-сағаты 9.00-18.00</td><td colspan="2" rowspan="2">Сабақ кестесі бойынша</td></tr>
<tr><td>e-mail</td><td colspan="2">E-mail: rsadykova@gmail.com</td></tr>
<tr><td>Байланыс телефондары</td><td colspan="2">Телефон: 87087602004</td><td colspan="3"></td><td colspan="2">Бейсенбі
10.00-10.50
Жұма
11.00-11.50
12.00-12.50</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td>Курстың академиялық презентациясы</td><td>Курстың мақсаты:
Бұл курстың негізгі мақсаты – парсы тілінің терминдік жүйесі және оның дамуы, парсы термин сөздерінің қалыптасу жолдары және парсы терминологиясы жөніндегі түсінігін меңгерту. Терминологиялық өріс, терминдердің жасалу тәсілдері туралы теориялық тұрғыдан жүйелі білім беру.
Міндеттері:.
Курстың басты міндеттері – парсы тілі терминологиясының қалыптасу кезеңдерін, терминдердің жасалып, қалыптасуына әсер етуші факторларды, баспасөздің, оқулықтардың, сөздіктердің термин қалыптастыруға әсерін терминологиялық бірліктердің қызметін ғылыми негізде тани білуге үйрету; терминдердің түрлі тәсілдер арқылы жасалуын талдап көрсету, парсы терминологиясының зерттеу нысаны, дамуы, қалыптасуы туралы мәлімет беру

Пәнді оқығаннан кейін студент мынадай әрекеттерге қабілетті болады:
- Лингвистикалық және филологиялық ғылымдар контексінде филология негіздерін түсіну қабілеттілігі студенттерде қалыптасады;
- парсы терминологиясының жай-күйін және оның даму үдерістерін толық біліп, оны қызметінде пайдалана алатындай құзіреті болады;
- өз білімінің, дағдыларының деңгейін сындарлы түрде бағалап және оларды жетілдіре отырып, кәсіби ойлаудың жоғарғы сатысына ие бола алады;
- терминология пәнінің теориялық негіздерін меңгеріп және оларды білім беру, ғылыми-зерттеу қызметінде пайдалана білетіндей қабілеті болады;</td></tr>
</table>

	- парсы тілі терминологиясы пәні бойынша теориялық және практикалық білімдер мен дағдыларды іс-жүзінде қолдана біле алады; - парсы тіліндегі кәсіби термин мен терминдік тіркестердің этимология, шығу төркінін біле және мағыналарын түсіне алады; - кәсібіне байланысты жинаған парсы тіліндегі сөздік қорды пайдаланып, өз мамандығына қатысты ой-пікірін нақты, анық жеткізе біледі; - студенттер ғылыми теориялық білімге сүйене отырып, қазіргі ғылымда терминология мәселелерін зерделейді; - парсы тіліндегі өзге тілдерден енген терминдердің ену жолдарын меңгеріп, аталмыш терминдердің тарихын айқындай алады; - парсы тіліндегі терминдерді белсенді түрде қолданып, олардың жасалу жолдарын талдай алады.
Пререквизиттер	Парсы тілінің лексикологиясы , парсы тілінің стилистикасы ,парсы тілінің синтаксисі
Постреквизиттер	-
Ақпаратты ресурстар	**Оқу әдебиеттері**: **Негізгі: 1**. دستور مفصل امروز، دکتر خسرو فرشیدورد، تهران، انتشارات سخن، چاپ اول، ۱۳۸۲. 2. دستور زبان فارسی، دکتر عبدالرسول خیامپور، انتشارات ستوده، ۱۳۸۲. 3. Ахаев С.Терминнің танымдық табиғаты. – Алматы, 2000. 3. دستور زبان فارسی، دکتر تقی وحیدیان کامیار، تهران، امیرکبیر، ۱۳۴۳. 4. Құрманбайұлы Ш. Қазақ терминологиясы дамуының кезеңдік сипаты.– Астана, 2002. 5. زبان فارسی، کتاب درسی سال اول متوسطه، وزارت آموزش و پرورش-دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی، چاپ چهاردهم، ۱۳۸۹درس دوازدهم:گروه اسمی، ص.26 7.Терминология мәселелері.1-кітап,(1910-30 жылдар). – Астана, 2006 8. Терминологиялық хабаршы. 2002 жылдан бастап шыға бастады. **Қосымша:** 1. زبان فارسی، کتاب درسی سال اول متوسطه، وزارت آموزش و پرورش-دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی، چاپ چهاردهم، ۱۳۸۹درس دوازدهم:گروه اسمی، ص ۶ 2. باقری، مهری (1383). *مقدمات زبان‌شناسی*، چ7، تهران: قطره. 3. ثمره، یدالله (1385). *آواشناسی زبان فارسی*، چ 10، تهران: مرکز نشر دانشگاهی. **Интернет-ресурстары:** 1. www.edugroup.blogfa.com/post/35 *2.https://sanatisharif.ir/c/6098* 3.liar.ui.ac.ir/article_19750.html 4. sarasari.org/دستور-زبان-فارسی-فعل-مرکب 5. https://article.tebyan.net ›
Университет құндылықтары контекстінде академиялық курс саясаты	**Академиялық тәртіп (мінез-құлық) ережесі:** Сабақтарға міндетті қатысу, кешігуге жол бермеу. Оқытушыға ескертусіз сабаққа келмей қалу немесе кешігу 0 баллмен бағаланады. Тапсырмалардың, жобалардың, емтихандардың (СӨЖ, аралық, бақылау, зертханалық, жобалық және т.б. бойынша) орындау және өткізу мерзімін сақтау міндетті. Өткізу мерзімі бұзылған жағдайда орындалған тапсырма айып баллын шегере отырып бағаланады. **Академиялық құндылықтар:** Академиялық адалдық және тұтастық: барлық тапсырмаларды орындаудағы дербестік; плагиатқа, алдауға, шпаргалкаларды

	қолдануға, білімді бақылаудың барлық сатысында көшіруге, оқытушыны алдауға және оған құрметсіз қарауға жол бермеу. (ҚазҰУ студентінің ар-намыс кодексі). Мүмкіндігі шектеулі студенттер Э-адрес, телефон бойынша кеңес ала алады.
Бағалау және аттестаттау саясаты	**Критериалды бағалау:** дескрипторларға қатысты барлық оқыту нәтижелерін бағалау (аралық бақылауда және емтихандарда құзіреттіліктің қалыптасуын тексеру). Үй тапсырмасы - 40% СӨЖ - 20% Емтихан - 40% **Сумнативті бағалау:** дәрісханадағы белсенді жұмысы мен қатысуын бағалау; орындаған тапсырмаларын бағалау, СӨЖ (жоба / кейса / бағдарламалар / …) **Қорытынды бағалауды есептеу формуласы.** Студенттің қорытынды бағасы мына формула бойынша есептеледі: $\text{Пән бойынша қорытынды баға} = \frac{\text{АБ1} + \text{АБ2}}{2} \cdot 0,6 + 0,1\text{МТ} + 0,3\text{ҚБ}$ Төменде пайызға шаққандағы минимальды баға берілген: 95% - 100%: A 90% - 94%: A- 85% - 89%: B+ 80% - 84%: B 75% - 79%: B- 70% - 74%: C+ 65% - 69%: C 60% - 64%: C- 55% - 59%: D+ 50% - 54%: D- 0% -49%: F

Оқу курсының мазмұнын іске асыру күнтізбесі:

Апта	**Тақырыптың атауы**	**Сағат саны**	**Максималды балл**
1	**2**	**3**	**4**
1	**Лекция:** Терминология — дербес ғылыми пән Терминтанудың ғылымдар жүйесіндегі орны туралы Терминтану және оның салалары	3	1
	Семинар: Парсы терминологиясы және оның ғылымдар жүйесіндегі орны		9
2	**Лекция:** Парсы тілінің лингвистикалық сипаттамасы мен даму ерекшеліктері	3	1
	Семинар: Парсы тілінің тарихи жолының сипаты.		9
3	**Лекция**: Тілдегі термин жасаудың басты мәселелері. Термин жасалымның прагматикасы Терминжасау тәсілдері	3	1
	Семинар: Парсы тілінде термин жасалымның жолдары		9
	СОӨЖ. СӨЖ-ге кеңес беру және қабылдау **СӨЖ 1:** Парсы тілінің даму жолдарын талдап және ондағы ерекшеліктерді айқындау		15
4	**Лекция**: Ирандағы тіл академияларының қызметі және кезеңдері. Парсы тілі мен әдебиеті **а**кадемиясының тарихы және оның құрулы себептері.	3	1

	Семинар: "فرهنگستان زبان و ادب فارسی جمهوری اسلامی ایران" атты академия мен оның қызметі		9
5	**Лекция:** «فرهنگستان» Академиясының терминология саласы бойынша жұмыстарының нәтижесі.	3	1
	Семинар: «فرهنگستان» академиясының басты мақсаты мен міндеттері		9
6	**Лекция:** Парсы тілі лексикасының дамуының негізгі факторы болған бөтен тілдерден енген терминдер. Басқа тілдерден енген кірме сөздердің тарихи жолдары және олардың қолданыстары.	3	1
	Семинар: Парсы тіліндегі кірме сөздер және терминдердің кіру және оның жасалу жолдары		9
	СОӨЖ. СӨЖ-ге кеңес беру және қабылдау **СӨЖ:** Басқа тілдерден енген кірме сөздердің тарихи жолдары және олардың қолдану аясын талдау		15
7	**Лекция:** Парсы тіліндегі арабизмдер және олардың парсы тіліне әсері. Араб тілінің парсы тіліне ену жолдарының тарихы.	3	1
	Семинар: Араб тілінен парсы тіліне енген терминдердің кіру жолдарын айқындау.		9
	Midterm exam		100
8	**Лекция**: Парсы тілінде терминжасамда араб сөздерінің орны және оның жасалу жолдары.	3	1
	Семинар: Тіл академиясының араб тілдерімен күресі және оның нәтижелері		8
9	**Лекция**: Түркі тілінің парсы тіліне әсері. Түркі тілдерінің парсы тіліне ену жолдарының тарихы.	3	1
	Семинар: Түркі тілінен парсы тіліне енген терминдерінің жасалу жолдары		8
	СОӨЖ. СӨЖ-ге кеңес беру және қабылдау **СӨЖ 3:** Түркі тілінен парсы тіліне енген терминдерді тауып, мағынасын түсіндіру		15
10	**Лекция:** Парсы тіліне монғол тілінен енген терминдер және оның ену тарихы. Қазіргі монғол тілінен енген сөздердің қолданысы.	3	1
	Семинар: Монғол тілінен енген әскери терминдердің қолдану аясы.		8
11	**Лекция:** Европа тілдерінен енген терминдер. Француз тілінен енген терминдер және оның парсы тіліне ену жолдары .	3	1
	Семинар: Француз және ағылшын тілдерінен енген терминдердің парсы тіліне әсері.		8
	СОӨЖ. СӨЖ-ге кеңес беру және қабылдау **СӨЖ 6:** Европа тілдерінен енген сөздердің парсы тіліне әсерін талдау		15
12	**Лекция:** Орыс тілінен енген терминдер. Парсы тіліндегі күнделекті қолданыстағы орыс терминдері	3	1
	Семинар: Орыс тілінен енген сөздердің тарихи жолдары		8

13	**Лекция:** Парсы тіліндегі экономикалық терминдердің жасалуы мен зерттеулері.Парсы тіліндегі экономикалық терминдердің жасалу жолдары. Парсы экономикалық терминдерді зерттеген ғалымдар	3	1
	Семинар: Парсы тіліне ағылшын тілінен енген экономикалық терминдер		8
14	**Лекция:** Парсы тіліндегі сөзжасам теориясының жалпы мәселелері. Парсы тіліндегі терминжасам түрлері	3	1
	Семинар: Интерфикс (байланыстырушы морфема) тілдің құрылымдық сөзжасам тәсілі.		7
15	**Лекция:** Парсы тілі тіліндегі сөздердің құрылымдық сипаттамасы.Парсы тілінде интерфикстің түрлері	3	1
	Семинар: Парсы терминжасамның жасалу жолының ерекшеліктері		7
	Емтихан		**100**

Факультет деканы ______________________ ___ __________ **Ы. М.Палтөре**

Факультет әдістемелік бюросының төрағасы ________ __________ **А.Т. Абуова**

Кафедра меңгерушісі ____________________________________ **П.М. Сүлейменов**

Оқытушы ____ **Р.К.Садыкова**